

Europaudvalget

FOLKETINGET

REFERAT

AF 4. EUROPAUDVALGSMØDE

Dato: onsdag den 23. september 2015
Tidspunkt: kl. 14.10
Sted: 2-080

Til stede: Kenneth Kristensen Berth, næstformand, Jakob Ellemann-Jensen (V), Holger K. Nielsen (SF), Søren Søndergaard (EL), Nikolaj Villumsen (EL), Christina Egelund (LA), Rasmus Nordqvist (ALT), Thomas Jensen (S), Jens Joel (S), Dan Jørgensen (S) og Rasmus Helveg Petersen (RV).

Desuden deltog: statsminister Lars Løkke Rasmussen.

Kenneth Kristensen Berth fungerede som formand under hele mødet. Han orienterede om, at der undtagelsesvis var en bagkant på mødet, da statsministeren skulle til Bruxelles og derfor måtte gå kl. 15.

Punkt 1. Forelæggelse af ekstraordinært, uformelt møde blandt EU's stats- og regeringschefer den 23. september 2015

Det Europæiske Råd 23/9-15 (2015-16) – bilag 1 (hyrdebrev forud for mødet mellem EU's stats- og regeringschefer 23/9-15)

Statsministeren: Tak for den fleksibilitet, udvalget udviser ved at operere med en bagkant. Det vil jeg prøve at honorere ved at holde min forelæggelse kort nok, til at udvalget kan stille spørgsmål. I dag er der indkaldt til et ekstraordinært møde i Det Europæiske Råd. Baggrunden er den enorme udfordring, som vi står over for, med et stort pres på Europas grænser, både fra flygtninge og fra økonomiske migranter. Jeg forventer en generel drøftelse af situationen i medlemslandene med særligt fokus på, hvad der kan gøres for at styrke nærområdeindsatsen og bistanden til EU's frontlinjestater.

Der er tale om et problem for hele Europa. Derfor har vi også brug for europæiske løsninger. Det nytter ikke at skubbe udfordringerne rundt imellem os. Vi må trække på alle de instrumenter, som EU har til rådighed, og sætte ind over en bred front.

Det er også i det lys, man skal se den danske position fra i sidste uge om at allokere 100 mio. euro frivilligt, selv om vi har et retsforbehold, og helt ved siden af det som en ekstraordinær ting at signalere parathed til at tage imod 1.000 flygtninge. Det er for at yde vores bidrag til at få skubbet dagsordenen derhen, hvor man begynder at diskutere problemerne i deres dybde og de rigtige løsninger. Derfor vil mit hovedbudskab til topmødet senere i dag være, at vi skal leve op til humanitære standarder, når folk er i nød, men også at vi skal sikre en balance, hvor vi også værner om vores nationer. Vi skal have realisme ind i debatten og se på, hvordan vi får styr på tilstrømningen - ikke mindst tilstrømningen af dem, som ikke har behov for beskyttelse, men – af gode, individuelle grunde – blot søger et bedre liv.

4. Europaudvalgsmøde

På det ekstraordinære møde for justits- og indenrigsministre i går blev der truffet beslutning om midlertidig omfordeling af 120.000 personer fra Italien og Grækenland. Vores rolle i den forbindelse har jeg allerede berørt. Det, man vel kan sige, er, at det er godt, der blev truffet en beslutning. Det kan medvirke til at få lande som Italien og Grækenland til at registrere asylansøgere ordentligt, som de er forpligtet til i henhold til Dublinsystemet. Det sker – sagt meget diplomatisk – ikke fuldt ud i øjeblikket, og det er jo netop en af grundene til, at vi står i den her situation. Det er klart i Danmarks interesse, at Dublinsystemet kommer til at fungere igen.

At beslutningen blev truffet med flertal og efter modstand fra Ungarn, Tjekkiet, Slovakiet og Rumænien, vil rimeligvis give anledning til nogen debat i aften. Danmark står uden for beslutningen, og det er derfor ikke en diskussion, jeg vil gå ind i. Samtidig skal man huske på, at det er i Danmarks interesse, at de lande, der har forpligtet sig til fælles regler i henhold til traktaten, også er i stand til at træffe beslutninger.

Under alle omstændigheder er det vigtigt, at vi kommer videre og får hele den diskussion om omfordeling mellem landene af bordet til fordel for en anden debat. Jeg er i hvert fald af den opfattelse, at der har været brugt rigtig mange kræfter i den sidste tid på at diskutere et hjørne – vigtigt, nuvel – men alligevel et hjørne af det hele, nemlig hvordan man omfordeler en delmængde af en udfordring. Derfor håber jeg, at vi på topmødet senere i dag kan fokusere på de egentlige problemer. Hvordan hjælper vi i nærområderne? Hvordan forhindrer vi, at flere tager af sted mod Europa? Hvordan får vi styr på EU's eksterne grænser? Hvordan sikrer vi, at alle bliver registreret? Hvordan sikrer vi, at dem, der ikke har behov for beskyttelse i Europa, de facto bliver sendt tilbage?

Regeringen har som bekendt besluttet at understøtte EU's samlede migrationsindsats med 100 mio. euro. Vi er klar til at sætte pengene ind i de områder, flygtningene kommer fra, og områderne langs migrationsruterne fra Afrika og Syrien til EU. Vi er klar til at hjælpe de af vores EU-partnere, der er mest påvirket af migrationsstrømmene, og som kæmper med at sikre kontrollen ved EU's ydre grænser.

Jeg synes, det er vigtigt, at Danmark kommer på banen her. Det synes jeg af mange grunde. Først og fremmest fordi et europæisk problem ikke kan løses af Danmark alene, men nok så meget fordi den realisme, vi har haft i den danske debat om flygtninge, udlændinge, integration m.v., med tiltagende styrke nu også er ved at indfinde sig i den europæiske debat. Derfor er det i en stærk dansk interesse at melde offensivt ud. Det er mit indtryk fra de møder, som jeg havde sidste torsdag med formanden for Det Europæiske Råd, Donald Tusk, og kommissionsformand Juncker, at vi med vores udspil netop har gjort det.

Med det afsæt vil jeg på topmødet lægge vægt på følgende elementer:

For det første skal der naturligvis styr på EU's ydre grænser. Det skal ske med fuld respekt for menneskerettighederne og internationale forpligtelser, det siger sig selv. Folk

4. Europaudvalgsmøde

skal behandles anstændigt. De migranter og asylansøgere, som kommer frem til Europa, skal blive registreret i overensstemmelse med reglerne. Gr77ækenland og andre medlemslande er under stort pres. Derfor må vi bistå dem, så de bliver i stand til at løfte opgaven.

Derfor støtter regeringen op om etableringen af modtagelsescentre – såkaldte hotspots – i frontlinjestaterne. Det kan bidrage til at få situationen under kontrol. Danmark er parat til at hjælpe til, så centrene bliver etableret og får de nødvendige eksperter stillet til rådighed på samme måde, som vi i dag gennem EU's asylstøttekontor yder praktisk bistand til at styrke asylsystemerne i de medlemslande, der oplever det største migrationspres.

For det andet skal vi blive bedre til at skelne mellem flygtninge, der har et beskyttelsesbehov, og økonomiske migranter på jagt efter et bedre liv. Jeg kan sagtens forstå, at folk ønsker et bedre liv. Men vi må bare erkende, at Europa ikke kan rumme dem alle. Vejen til det europæiske arbejdsmarked bør ikke gå via tilfældige flygtningestrømme.

De personer, der ikke har krav på flygtningestatus, og som ikke har et andet lovligt opholdsgrundlag, skal sendes tilbage så hurtigt som muligt. EU skal have flere og mere effektive tilbagetagelsesaftaler. Sagt på en anden måde: De lande, som migranterne stammer fra, skal i højere grad selv tage et ansvar.

Vi skal tage alle værktøjer i den udenrigspolitiske værktøjskasse i brug – handel, udviklingspolitik og politisk dialog. Når vi støtter de lande, bør de også være indstillet på at tage økonomiske migranter tilbage og samarbejde i kampen mod menneskesmuglere. Noget for noget. Det skal vi have diskuteret. Der er noget, der også vil være centralt på EU-Afrika-topmødet i Valletta den 11.-12. november.

For det tredje skal vi styrke samarbejdet med transitlandene, herunder ikke mindst Tyrkiet. Det skal vi gøre for at begrænse tilstrømningen fra bl.a. Syrien, Irak, Afghanistan og Pakistan.

Kommissionen har jo foreslået at etablere en trustfond for migration i og fra Afrika, som skal kunne bruges til at iværksætte indsatser vedrørende stabilisering og håndtering af grundlæggende årsager til migration, sikkerhed og udvikling samt bekæmpelse af menneskesmugling. Vi er positivt indstillede over for etableringen af fonden og vil gerne bidrage til den.

Endelig er det helt afgørende, at vi styrker nærområdeindsatsen. Vi er udfordret i nogle af de flygtningelejre, der ligger i nærområderne. Den internationale støtte er på det seneste gået ned. Det er absurd, for det får flygtningene til at bryde op og vende sig mod Europa. Vi skal gøre endnu mere for at sikre, at flygtningene bliver der, hvor vi kan hjælpe mange flere for de samme penge. EU og medlemsstaterne bør tage teten i den indsats. Jeg vil på topmødet senere i dag skubbe på for, at alle bidrager mere til nærområdeindsatsen, bl.a. igennem UNHCR og Verdensfødevareprogrammet. Det kan jeg jo også gøre med den styrke, at vi i det aktstykke, vi i dag har præsenteret i Finansudvalget, lægger op til at

4. Europaudvalgsmøde

yde et større bidrag til Verdensfødevareprogrammet som led i udmøntningen af de her 250 mio. kr. til humanitære indsatser i og omkring Syrien, som jo betyder, at Danmarks samlede humanitære tilsagn til ofrene for krisen i Syrien i indeværende år når op over 450 mio. kr.

Mens vi taler om, hvordan vi håndterer de mange flygtninge og migranter, som ankommer i Europa, må vi ikke glemme hovedårsagerne til den akutte flygtningesituation. Situationen i Syrien er meget alvorlig. Så længe forholdene er som nu, er det klart, at mange syriere ikke kan se nogen sikker fremtid i Syrien. Det er helt centralt, at vi sammen med det internationale samfund fortsætter arbejdet med at finde en politisk løsning på konflikten.

Formanden for Det Europæiske Råd, Donald Tusk, som netop har besøgt regionen, har derfor lagt op til, at vi senere i dag også drøfter diplomatiske tiltag for at løse Syrienskrisen.

Fra dansk side støtter vi FN's særlige udsending, Staffan de Mistura, og hans bestræbelser på at genoplive det politiske spor. Det ser stadig vanskeligt ud. Spørgsmålet om Assad og hans eventuelle fremtidige rolle i og efter en overgangsregering splitter fortsat de regionale og internationale aktører. En afklaring af dette spørgsmål er formentlig afgørende for reelle fremskridt i det politiske spor. Jeg ser derfor frem til at høre Tusks vurdering af situationen og til at drøfte spørgsmålet med mine europæiske kolleger.

Alt i alt vil jeg med udgangspunkt i regeringens seneste beslutninger på området presse på for, at vi på topmødet får sat gang i en omfattende indsats i forhold til det meget store pres, som Europa oplever i øjeblikket. En indsats, som ikke bare skal handle om omfordeling, men om hvordan vi får styr på situationen og begrænset den voldsomme tilstrømning, som vi ser i disse dage.

De konkrete tiltag forventer jeg vil blive drøftet af de relevante rådsformationer i den nærmeste fremtid. Der er i dag tale om et ekstraordinært møde. Der er et ordinært topmøde i oktober i uge 42, hvor problematikken givetvis vil være at genfinde på dagsordenen. Jeg tror ikke, at mødet i dag vil løse hele problemet i al dets kompleksitet, men jeg håber, at det bliver et møde, hvor man forpligter hinanden på at få sat gang i en handlingsplan, så man styrbart og forpligtende og med mulighed for opfyldning kan få taget hul på de mange elementer, der skal adresseres, hvis man skal gøre sig en forhåbning om at løse det problem, som Europa aktuelt befinder sig i. Det var, hvad jeg ville fremhæve. Jeg ser frem til jeres bemærkninger og spørgsmål.

Nikolaj Villumsen mente, at det i forhold til realiteterne var en fuldstændig urealistisk vurdering, at der ikke kommer til at være kaos efter topmødet, hvis ikke man bliver enige om en permanent fordelingsordning. Så vil det nuværende kaos fortsætte. Derfor spurgte han, om det var statsministerens plan at arbejde for det. Han var meget enig med statsministeren i, at der skulle gøres noget i nærområderne. Det var helt afgørende, at statsministeren satte handling bag ordene. Det er godt, at Danmark øger støtten i år. Kunne statsministeren udelukke, at man med den følgende uges finanslovsforslag vil skære på

4. Europaudvalgsmøde

Danmarks bidrag til den multilaterale støtte gennem FN? Lige præcis i år går den til at hjælpe i nærområderne i en situation, hvor der er en så akut mangel, at FN har halveret de madportioner, der bliver udleveret til flygtningene i nærområderne.

Rasmus Nordqvist roste de skridt, regeringen havde taget. Han spurgte til hotspots eller modtagecentre. Hvis det skal være interessant for de europæiske frontlinjelande at huse flygtningene, bliver der nødt til at være nogle incitament for at registrere dem og behandle deres sager. Hvis man ikke samtidig med etableringen af modtagecentre går i gang med at diskutere en permanent omfordeling af asylansøgerne, hvorfor skulle landene så begynde at registrere alle flygtningene og ikke bare fortsætte med at lade folk rejse uregistreret igennem? Han mente ikke, man kunne tale om modtagecentre uden også at tale om permanent fordeling. Han mindede om, at hvis man bliver ved med at skære i udviklingsbistanden, vil resultatet være flere flygtninge. Det skal man lige have med i overvejelserne.

Dan Jørgensen bakkede op om regeringens tilgang. Han havde et spørgsmål om den fordeling af flygtninge, der var blevet vedtaget dagen før, og som nok skulle blive diskuteret på dagens ekstraordinære topmøde. Uagtet at statsministeren siger, at Danmark ikke skal blande sig, fordi man står uden for, så siger han også, at det er i Danmarks interesse, at de lande, der er med, lever op til beslutningerne. Derfor ville han gerne vide, hvilke sanktionsmuligheder EU har over for de lande, der ikke har tænkt sig at leve op til beslutningerne, og hvordan Danmark vil forholde sig i den diskussion. Han var også meget enig med statsministeren i, at det er i Danmarks interesse, at Dublinsystemet kommer til at fungere igen. De fleste forestiller sig vel, at der i diskussionerne om, hvordan det fremover skal se ud, også vil komme spørgsmål om, hvorvidt der skal laves en fordelingsnøgle for flygtninge. Han forstod statsministeren således, at den vil Danmark ikke deltage i, og Socialdemokratiet mente heller ikke, at Danmark skulle deltage i en fordelingsnøgle. Men hvordan ville man sikre sig, at Danmark stadig kan være med i Dublinforordningen, hvis man står uden for en så vigtig del? Socialdemokraterne var enige i statsministerens intentioner, men savnede nogle klare ord om, hvordan man kunne sikre det.

Den fungerende formand nævnte, at Inger Støjberg for små 14 dage siden igen og igen havde forsikret om, at Danmark ikke ville modtage nogen ekstra flygtninge. Der gik en 4-5 dage, og så sagde statsministeren, at Danmark skulle modtage 1.000 flygtninge. Hvordan skulle man så kunne regne med, at Danmark ikke ville modtage mere end de nævnte 1.000? Og hvordan skulle man kunne regne med, at Danmark ikke vil deltage i en obligatorisk omfordelingsmekanisme, heller ikke på frivillig basis? Danmark har ikke den store interesse i at modtage flere flygtninge, mente han.

Den fungerende formand spurgte også om, hvorvidt statsministeren havde tænkt sig at præsentere den australske model for sine kolleger. Den nuværende situation var uholdbar. I hundredtusindvis af personer fra Afrika og Mellemøsten forsøger at få en fremtid i Europa. Her kunne den australske model være en mulighed. De hotspots, der nu placeres i Grækenland og Italien, kunne f.eks. placeres i samarbejdsvillige lande syd for Middelhavet i stedet. Spanien har en hjemsendelsesaftale med Mauretania og Senegal, og

4. Europaudvalgsmøde

man kunne måske gøre brug af nogle af Spaniens erfaringer i forhold til at oprette hot spots uden for Europa, så det bliver mindre attraktivt at forsøge at komme ind i Europa.

Statsministeren var ikke enig med Nikolaj Villumsen i, at kaosset fortsætter, hvis man ikke laver en permanent omfordelingsmekanisme. De havde i det hele taget forskellige udgangspunkter for diskussionen om flygtninge, migration, og hvad realisme er.

Man kan gøre nogle ting, sådan at man de facto tiltrækker flere, og man kan gøre nogle ting, som isoleret set holder folk væk. Man skal ikke bare gøre det ene eller det andet, men finde en balanceret løsning. Millioner af mennesker befinder sig i nærområderne, og en fri og uhindret adgang til Europa ville skabe et migrationspres, som Europa efter statsministerens vurdering ikke kan håndtere. Derfor må der gøres flere ting. Europa og Danmark skal selvfølgelig tage sin del af flygtningene. Danmark gør det i den grad. Sidste år var Danmark det land, der tog femteflest asylansøgere i EU og næstflest syriske flygtninge. Men man må tage alvorligt, at man ikke kan håndtere det hele. Der skal realisme ind i de europæiske løsninger. Det handler både om at håndtere folk, der kommer, på en anstændig måde, der lever op til humanitære standarder, og om, at man overvejer, hvordan man kan mindske presset. Hvis man kun diskuterede, hvordan folk skal fordeles, vil det ikke mindske presset, måske snarere tværtimod, for så ville man sende et signal til alle om, at hvis man når frem, bliver der taget vare på en. Derfor er man nødt til at have en realistisk debat i Europa, der også handler om, hvordan man kan styrke de ydre grænser og undgå, at folk, der ikke er forfulgte, men bare ønsker et bedre liv, kommer til Europa. Man må stille modkrav om hjemtagesaftaler til de lande, man giver udviklingsbistand. Så vidt han huskede, har man kun kunnet hjemsende tre ud af ti personer fra Afrika, der er i Europa uden lovligt opholdsgrundlag. Det tal skal være højere. Derfor er der ved siden af omfordelingsdebatten i den grad brug for at få defineret nogle sikre lande, man med en kort procedure kan hjemsende folk til; øge registreringsindsatsen; øge den koordinerede nødhjælpsindsats i de nærområder, der genererer krigsflygtninge, og yde en mere perspektivrig indsats, der skaber vækst og dermed håb om et bedre liv de steder, hvor man genererer økonomiske migranter.

Danmark deltager på grund af forbeholdet ikke i alle dele af samarbejdet, men der er også mange elementer, hvor man sagtens kan være med. På formandens spørgsmål om, hvorfor man har valgt at gå med i omfordelingsbeslutningen, der faldt på plads dagen før, ved at yde et ensidigt frivilligt ekstraordinært bidrag, svarede statsministeren, at det er i Danmarks objektive interesse – også hvis man som udgangspunkt mener, der er grænser for, hvor mange flygtninge man kan tage imod – at yde sit lille beskedne bidrag til at rykke debatten. De sidste uger var der blevet brugt alt for meget politisk energi i hele Europa på at diskutere et hjørne af en større problemstilling. Hvis ikke man kom videre, ville det være til skade for Danmark. Det er baggrunden for den disposition, man har truffet.

4. Europaudvalgsmøde

Statsministeren kunne med sikkerhed afvise, at han ville vende hjem med et andet tal end 1.00. Det spørgsmål var blevet afklaret aftenen før, og den diskussion var overstået.

Den offentlige debat om det fremtidige system var præget af nogle misforståelser. Der var blevet skabt det indtryk, at man i EU gør sig tanker om at udvikle et system, hvor alle, der indgiver en asylansøgning i et europæisk land, skal indgå i en fordelingsmekanisme. Det havde der aldrig været noget forslag om. Der er et forslag om en permanent ekstraordinær omfordelingsmekanisme, som kan bruges, hvis der fremover opstår situationer, hvor et enkelt land bliver lagt ned af en flygtningestrøm, det ikke kan håndtere. Danmark kan ikke deltage i en sådan ordning på grund af retsforbeholdet. I modsætning til det, der blev diskuteret og afsluttet dagen før, så er der tale om et legalt værktøj, der kan initieres uden nogen politiske beslutninger. Dan Jørgensen havde en pointe i, at der er en afledt problemstilling med hensyn til Dublinsystemet. Det skulle ikke adresseres den aften, men man ville vende tilbage til det senere. Hvis det, Kommissionen havde lagt op til, bliver vedtaget uden ændringer, ville det være første gang i verdenshistorien. Hvis man får skabt et system, hvor Dublinsystemet og den permanente krisemekanisme kobles sammen, så man kun er med i det ene, hvis man også er med i det andet, så har Danmark selvfølgelig en udfordring: Så ryger man ud af Dublinforordningen, man kan ikke sende folk tilbage, og Danmark risikerer at blive en flygtningemagnet. Han troede, at Danmark sender dobbelt så mange ud, som man får sendt tilbage til Danmark fra andre lande, via ordningen.

Men omfordelingsmekanismen ville ikke være omdrejningspunktet for aftenens møde. I Kommissionens forslag var der fundet en løsning til Storbritannien og Irland, som har en tilvalgsordning. Danmark, der bare har et forbehold, er der ikke taget højde for. Statsministeren håbede, at Danmark ville få en tilvalgsordning og dermed samme status som Storbritannien og Irland. Det kunne være en løsning på det dilemma, Dan Jørgensen beskrev. Det var et spørgsmål, regeringen ville vende tilbage til. Dan Jørgensen spurgte også til Danmarks handlemuligheder over for lande, der ikke vil efterleve beslutninger, som er truffet helt legalt. Her har EU de samme muligheder som ellers, nemlig at indlede traktatkrænkelssager. Det var uomtvisteligt, at der er hjemmel til den beslutning, der blev truffet dagen før. Man krænker derfor traktaten, hvis man ikke efterlever den.

Statsministeren var ikke helt uenig med Rasmus Nordqvist i, at de lande, hvor der skal være modtagecentre, skal have nogle incitament til at etablere dem. Fordelingen af de 160.000 flygtninge – både de 40.000 fra sommerferien og de 120.000 der var blevet diskuteret efterfølgende – kunne ses som et forsøg på at finde en løsning på et problem, der skal gøre det meningsfuldt set med disse landes øjne at opbygge modtagecentre. Beslutningerne fra dagen før havde givet Italien og Grækenland en tilskyndelse til at få bygget modtagecentre op. Rasmus Nordqvist sagde, at man ikke kunne tale om det ene uden også at tale om det andet, men statsministeren tilføjede, at man også må tale om det tredje, det fjerde og det femte. Man er nødt til at brede diskussionen ud og tale om alle elementer på en gang. Han håbede, at mødet i dag kunne ende med en beslutning om at lave en egentlig handlingsplan, der forholder sig til alle delene samtidig.

4. Europaudvalgsmøde

Den australske model har ikke haft nogen målbar effekt, svarede statsministeren den fungerende formand. Der var så spørgsmålet om det præventive i det. Der er forskellige overvejelser. Storbritannien har præsenteret tanker om sikkerhedszoner, Holland om sikre registreringscentre. Statsministeren så begge forslag – der var nuancer af det samme – som potentielle elementer i en fremtidig løsning. Derudover bekræftede han, at forholdet til Tyrkiet er bestemmende for, hvor stor en afledt udfordring man står med.

Statsministeren svarede, at der var blevet fremlagt et aktstykke i Finansudvalget, der viser, at der kan disponeres på en sådan måde over den danske humanitære bistand, at man løfter den humanitære bistand til nærområderne omkring Syrien med 100 mio. kr. i forhold til året før. Og året før var Danmark det EU-land næst efter Luxembourg, der pr. capita bidrog mest. Danmark er blandt de seks mest bidragende lande i det hele taget. Hvis forslaget i finansudvalget går igennem, er bidraget øget yderligere. Det udtrykker regeringens politiske ambition. Danmark har, siden krigen i Syrien startede, brugt på den gode side af 1 mia. kr. og markant mere forholdsmæssigt end så mange andre lande. Men derudover betyder det, at Danmark med styrke og legitimitet kan tage ordet og sige, at andre skal gøre væsentligt meget mere.

Regeringen ville fremlægge sit finanslovsforslag i ugen efter. Her ville man kunne se, at man også på det punkt efterlever valgløfterne: at budgettere inden for rammen af FN-anbefalingen om 0,7 pct. af BNI. Inden for den ramme vil man prioritere, noget er vigtigere end andet. Lige nu er det nærområdeindsatsen, der er vigtig.

Søren Søndergaard forstod ikke, om det betød ja eller nej til nedskæring. Det ville vise sig, når finanslovsforslaget kommer.

Søren Søndergaard nævnte, at Tyrkiet har taget mange flygtninge. Især i de kurdiske områder er mange flygtninge indkvarteret af de kurdiske lokale myndigheder og privatpersoner og ikke af de tyrkiske myndigheder. Situationen er voldsomt skærpet i Tyrkiet. Borgmestre og byrådsmedlemmer bliver anholdt, et helt byområde er blevet bombarderet og afskåret af den tyrkiske hær i en længere periode. Hvis der kommer borgerkrig i Tyrkiet, eller hvis de millioner af flygtninge, der er i Tyrkiet, ikke føler sig sikre, vil der helt sikkert komme flere flygtninge. Ville statsministeren tage det op med henblik på at øge presset på Tyrkiet, for at situationen ikke skal udvikle sig?

Holger K. Nielsen var også meget interesseret i at høre svaret på spørgsmålet om Tyrkiet. Han syntes, det afgørende var Dublinproblematikken. Som Dan Jørgensen sagde, var der en risiko for at ryge ud af samarbejdet. Det måtte man tage hensyn til allerede nu.

Holger K. Nielsen syntes, det var helt rigtigt af regeringen at tage imod de 1.000 ekstra flygtninge for at imødekomme de andre lande, som skal hjælpe Danmark til at kunne forblive i Dublinforordningen, hvis det bliver vanskeligt. Men han forstod ikke, hvorfor statsministeren lagde sig så fast på 1.000 flygtninge og dermed begrænsede sine manøvre-muligheder. I forhandlinger er fleksibilitet da altid en fordel, og hvis man kan få en bedre

4. Europaudvalgsmøde

løsning ved at gå op til 1.500, skulle statsministeren da have lov til det. Det ville Socialistisk Folkeparti ikke protestere det mindste imod.

Holger K. Nielsen nævnte, at det havde været et dramatisk møde dagen før. Han spurgte om, hvad de fire rent ud sagt hamrende vrede østeuropæiske statschefer ville gøre. Ville der være ballade, ville de råbe og skrike og kaste med kopperne?

Den fungerende formand spurgte i forlængelse af statsministerens svar på Dan Jørgensens spørgsmål, om den tilvalgsordning, danskerne skal stemme om den 3. december, kan bruges til at sikre dansk deltagelse i en permanent omfordelingsmekanisme for at fortsætte deltagelsen i Dublinforordningen. Det strider imod det løfte, der er givet til vælgerne forud for afstemningen, om, at udlændingepolitikken vil forblive et dansk anliggende. Er statsministeren fortsat af den opfattelse? Hvordan vil statsministeren i så fald bruge et ja til folkeafstemningen til at sikre dansk deltagelse i en fremtidig Dublinforordning, der forudsætter, at man deltager i omfordelingsmekanismen?

Statsministeren præciserede, at han og regeringen mener, at asyl- og udlændingepolitikken skal forblive et dansk anliggende. Det er i dansk interesse, at der findes en Dublinforordning. Hvis Kommissionens forslag går igennem og Dublinforordningen og fordelingsmekanismen bliver knyttet til hinanden, er der en udfordring. Men det var ikke omdrejningspunktet for aftenens drøftelse, som derimod handler om, hvad man gør i den aktuelle position for at lette presset i Europa ved at diskutere nærområdeindsats, beskyttelse af ydre grænser, håndtering af økonomiske migranter og hjemsendelsesaftaler, koordineret udviklingsbistandspolitik m.v. Diskussionen om en permanent midlertidig omfordelingsmekanisme vil man vende tilbage til, og her skal man selvfølgelig kende sin besøgstid. Danmark kan som sagt ikke deltage i den, fordi man har forbeholdet.

Statsministeren gentog, at i det materiale, Kommissionen har lagt frem, er det håndteret i forhold til Irland og Storbritannien, fordi de to lande har en tilvalgsordning, mens det ikke er håndteret i forhold til Danmark, der ikke har en tilvalgsmodel, men står udenfor. Statsministerens umiddelbare vurdering er, at det vil være i Danmarks interesse at have den samme retsstilling som de to lande. Det kunne man jo få den 3. december. Men der ville med sikkerhed ikke blive lavet en aftale om en permanent fordelingsmekanisme samme aften.

Man ville ikke kunne få de vrede statschefer, Holger K. Nielsen nævnte, til at sige, det var en dejlig beslutning, der var blevet truffet dagen før, og gå med på en permanent fordelingsmekanisme. Han var ikke i stand til at forudsige stemningen på det detaljeringsniveau, Holger K. Nielsen efterspurgte, men der var selvfølgelig en risiko for, at der hang lidt blod i væggene. Han håbede dog, at problemet var afklaret, og at alle kunne se, at man har en interesse i at tale om de andre ting.

Statsministeren svarede Holger K. Nielsen, at de 1.000 er et absolut tal i forhold til et absolut problem, som er håndteret. Diskussionen om de 120.000 har overskygget alt andet, og derfor har Danmark tilbudt at tage imod 1.000. Han håbede, at man nu kunne diskutere

4. Europaudvalgsmøde

re de andre ting uden at kaste kopper efter hinanden. Det giver indirekte et svar på Søren Søndergaards spørgsmål om Tyrkiet – og man kunne også nævne Ungarn. Statsministeren troede, det handlede om at diskutere, hvilke skridt man kan tage for at få mere kontrol over situationen. Der var helt klart problemer i Tyrkiet, som han ikke ville negligere. Men det, der var brug for at diskutere, var Frontex, nærområdeindsats, oprustning af trustfonden, koordineret udviklingsbistandspolitik, hjemtagelsesaftaler og definerings af sikre lande, man kan hjemsende folk til.

Den fungerende formand ønskede statsministeren et godt topmøde.